

Instrukcija meža dienu komitejām

Lai pilnos apmēros realizētu visus tos mērķus un uzdevumus, ko mums uzliek dzimtenes izdaiļošanas un saimnieciskās nostiprināšanas darbs, katru gadu sarīkojamās meža dienās vienotā darbā pieaicināti visi pilsoņi.

Meža dienas sarīkot ieteic un aicina Tautas Vadonis — Valsts un Ministru prezidents Dr. K. U l m a n i s. Prezidenta kungs arī uzņemies meža dienu augstākā protektora pienākumus.

Meža dienu goda prezidija locekļi ir — kara ministrs ģen. J. B a l o d i s, zemkopības ministrs J. B i r z n i e k s, iekšlietu ministrs V. G u l b i s, izglītības ministrs A. T e n t e l i s, satiksmes ministrs B. E i n b e r g s un sabiedrisko lietu ministrs A. B ē r z i ņ š.

Meža dienu komiteju sastāvs un uzdevumi.

1. Sabiedriskā rakstura meža dienām pastāv vietējās meža dienu komitejas, kuŗas ir pastāvīgas.

Piezīme. Kur tādas vēl nebūtu, vietējais virsmežzinis, vai viņa uzdevumā mežzinis uzaicina skolas, baznīcas, valsts un pašvaldības iestādes, organizācijas, Latvijas lauksaimniecības kameras locekļus un agronomiskus darbiniekus, skolotājus, zemkopjus, sabiedriskos darbiniekus, aizsargus, tuvākās kaŗaspēka daļas pārstāvjus un citas personas, kas dzīvo komitejas darbības rajonā, uz apspriedi, vietējās meža dienu komitejas nodibināšanai un attiecīgu amata personu ievēlēšanai. Vēlams, lai katrā pagastā nodibinātos un darbotos viena meža dienu komiteja.

2. Pastāvošās meža dienu komitejas uz apspriedēm uzaicina komitejas priekšnieks, vai pēdējam darbības rajonā neatrodoties, tā vietnieks. Pēc vajadzības komitejas darbā no jauna pieaicinamas atsevišķas personas vai organizācijas.

3. Meža dienu komitejas uzdevumā ietilpst meža dienu projektu un plānu sastādīšana, kā arī realizēšana, kur vajadzīgs pieaicinot speciālistus, tāpat arī gādība par meža dienās vajadzīgiem stādu un sēkļu vairumiem.

Piezīme. Stādi un sēklas pieprasāmi vietējām virsmežniecībām, turpretim meža dienu komitejām Rīgā un tuvākā apkārtnē pēc stādāmā materiāla jāgriežas Mežu departamenta mežierīcības daļā (tālrunis 21455 — Rīgā, Kalpaka bulv. 6, 4. dzīv., 37. istabā).

4. Meža dienu komitejām arī jāseko un jā rūpējas par apstādījumu labvēlīgu attīstīšanos, to kopšanu un pasargāšanu no postījumiem. Pēdējos darbus vēlams uzticēt sevišķiem goda aizbildņiem, t. i. atsevišķām personām, organizācijām vai iestādēm, pēc iespējas pašiem apstādījumu ierīkotājiem, kas uzņemas apstādījumu pastāvīgu uzraudzību un kopšanu.

Lai novērstu, atsevišķos gadījumos konstatēto, meža dienās veikto apstādījumu nolaušanu un nopostīšanu, pienāktās ļaunprātības nav atstājamā nesodītas, bet jāziņo policijai, vainīgo sodīšanai.

Visu nevēlamo parādību novēršanai meža dienu komitejām jā lūdz visas preses un sabiedrības atbalsts.

5. Lai gūtu sistematisku pārskatu par sarīkotām meža dienām, katrai meža dienu komitejai jāved meža dienu apstādījumu chronikas (vēstures) grāmata, kuŗā atzīmējami katras meža dienu komitejas darbības rajonā ietilpstošie līdzšinējie, kā arī turpmākie apstādījumi. Chronikas grāmatā jāatzīmē:

- 1) apstādījumu atrašanās vieta,
 - 2) apstādījumu raksturs, sastāvs pēc sugām (apstādījuma apmēri, uzrādot apmežoto platību vai koku skaitu),
 - 3) kad apstādījumi ierīkoti un kas ņēmuši dalību attiecīgos darbos,
 - 4) atsevišķo personu stādītie piemiņas koki,
 - 5) kā uzraudzībā un kopšanā, resp. aizbildniecībā apstādījumi atrodas,
 - 6) cik no iestādītiem kociņiem iznikuši un cik auguši.
6. Sezonas darbiem izbeidzoties, par meža dienu komiteju vadībā rīkotām meža dienām attiecīgām meža dienu komitejām līdz katra gada 15. jūnijam jāiesūta vietējam virsmežzinim pārskati. Pārskatos īsumā jāaizrāda uz veiktajiem darbiem, priekšlasījumiem un ekskursijām, pieliekot, ja iespējams, arī dažus labākos foto uzņēmumus, kas attēlotu meža dienās veiktos darbus.

Ja meža dienas rīkojušas atsevišķas organizācijas vai iestādes, tad pārskati, neatkarīgi no ziņojumiem savām centrālām iestādēm vai organizācijām, iesūtāmi arī vietējam virsmežzinim. Virsmežzinis sakopotos pārskatus iesūta meža dienu centrālajai komitejai.

Bez tam vēlams sniegt minētās ziņas laikrakstiem tūlī pēc meža dienās paredzēto darbu veikšanas.

7. Līdztekus gadskārtējās darbības pārskatiem, tāpat līdz katra gada 15. jūnijam jāiesniedz ziņas:

- 1) par meža dienu komitejas personālo sastāvu un
- 2) par komitejas vai viņā reprezentēto iestāžu, organizāciju un atsevišķu personu pārzināmiem apstādījumiem un citiem objektiem, t. i. kam un par kādiem objektiem uzticēta goda aizbildniecība.

Piezīme. Iesūtītos darbības pārskatus un ziņas meža dienu centrālā komiteja publicē savā gadskārtējā izdevumā.

Darbības programma meža dienām.

8. Meža dienu sarīkojumu laiku un vadošo aicinājumu darbībai katram gadam nosaka meža dienu centrālā komiteja.

Līdztekus vadošajam aicinājumam, meža dienu darbības programmās vēlams uzņemt arī zemāk atzīmētos darbus un uzdevumus.

9. Sarīkojamas iepriekšējo gadu meža dienu stādījumu un apmežojumu apskates, apkopjot un papildinot, vai atjaunojot tos.

10. Sarīkojami apmežošanas darbi (sēšana, stādīšana, dabīgās atjaunošanas sekmēšana, meža kopšana u. t. t.), sevišķi privāto īpašumu zemēs, kā mežos, atmatās, mazvērtīgās ganībās, tā arī citās lauksaimniecībai nepiemērotās zemēs, kuŗu īpašnieki uzņemas ierīkoto apmežojumu kopšanu un aizsardzību. Vēlams būtu katru gadu un katrā pagastā izdarīt apmežošanu vismaz vienā saimniecībā. Pienācīga vērība piegriežama lapu koku sugu ieaudzēšanai, piemēram, ierīkojot saimnieciska rakstura bērzu birzis, vai lazdu un kārkļu stādījumus. Apmežošanu ieteicams labāk izdarīt uz nelielām platībām, bet toties visi darbi veicami rūpīgi un stādāmi tikai augšanai piemēroti kociņi. Technisko aizrādījumu došanai un pamācībai uzaicināmi Mežu departamenta un Lauksaimniecības kameras centra vai rajona darbinieki, kā arī citi attiecīgi lietpratēji.

11. Izdarījamais ar apstādījumiem brīvības cīņu vietas, skolu, biedrību un pašvaldības iestāžu ēkas, stacijas, baznīcas, kapsētas u. t. t.

Ieteicams stādīt piemiņas birzis, vai atsevišķus kokus vēsturisku notikumu, vai ievērojamu personu atcerei.

12. Apstādāmi ceļi un alejas. Vispirms apstādāmas šosejas un I šķiras ceļi. Labvēlīgos augtenes apstākļos un vēja aizsargātās vietās, gar zemāko šķiru ceļiem, kur iespējams nokārtot pienācīgu kopšanu, uzraudzību un apsardzību, ceļu apstādījumos ieteicami arī augļu kociņi. Par satiksmes ceļu apstādīšanu iepriekš jāvienojas ar Šoseju un zemes ceļu departamenta vietējo pārstāvi un jāsazinās arī ar blakus zemes īpašnieku, ja kokus stāda ārpus ceļa grāvja.

13. Sarīkojamas ekskursijas tuvējos valsts un privātos mežos un vēsturiskās vietās, apskatot apmežojumus, kā arī veicot meža dienās paredzētos darbus. Sevišķi tas ieteicams skolām un jaunatnes organizācijām Rīgā un provinces pilsētās. Ekskursijas jau laikus pieteicamas tuvākam virsmežzinim, turpretim Rīgas apkārtnē sarīkojamās — Mežu departamentam (tālrunis 21455), vai Rīgas pilsētas mežsaimniecības daļas vadītājam (tālrunis 3523-64), lai noorganizētu mežu apskati un apmežošanas darbus tuvākās mežniecībās.

14. Meža dienās veikto darbu izdošanās lielā mērā atkarīga no stādāmā materiāla, tādēļ, lai sagādātu labu stādāmo materiālu turpmākām meža dienām, meža dienu darba programmās jāuzņem vietējo stādu audzētavu ierīkošana.

15. Jaunatnei meža dienās ieteicams rūpēties par derīgo putnu ieaudzēšanu un saudzēšanu. Jau laikus, pirms putnu atlaišanās, jāuzstāda putnu būriši. Meža dienu laikā piemērotās vietās ieteicams stādīt, kā arī saudzēt, putniem noderīgus kokus un krūmus.

Tāpat meža dienās ieteicams ņemt dalību meža aizsardzībā pret kukaiņu postījumiem.

16. Meža dienās sarīkojamiem priekšlasījumiem ieteicami šādi temati:

- 1) lauksaimniecībai nepiemēroto zemju apmežošana,
- 2) privātmežu apsaimniekošana,
- 3) meža tautsaimnieciskā, aistētiskā, klimatiskā un vispārējā nozīme,
- 4) meža saudzēšanas nepieciešamība,
- 5) meža atjaunošana, kopšana un aizsardzība,
- 6) smiltāju apmežošana un cīņa ar plūstošām smiltīm,
- 7) kūdras ražošana meža saudzēšanas nolūkos,
- 8) mežsaimniecības un lauksaimniecības ienesība,
- 9) kokmateriālu lietderīga izmantošana,
- 10) ēku apstādīšana un izdaiļošana u. c.

Kā lektori uzaicināmi Mežu departamenta un Lauksaimniecības kameronas centra vai rajona darbinieki, skolotāji un citi speciālisti.

17. Kā rokas grāmatas meža dienās ieteicami šādi izdevumi:

1. Māc. mežk. H. Upītis «Apmežošanas darbi meža dienās». Mežu departamenta izdevums.
2. Inž.-mežk. A. Plūmanis «Rokas grāmata meža dienu dalībniekiem un rīkotājiem». Mežu departamenta izdevums.
3. Inž.-mežk. A. Plūmanis «Techniski norādījumi koku stādīšanai». Mežu departamenta izdevums.
4. K. Meldera «Meža vakari». Autora izdevums.
5. V. Nesaule «Mājas apkārtnes izdaiļošana». «Rūķis» izdevums.
6. A. Kapaklis «Dekorātīvo dārzu iekārta un ierīkošana». «Zemnieku Domas» izdevums.

18. Priekšlasījumos vēlams demonstrēt dabas un meža filmas. Meža dienu komitejas var saņemt demonstrēšanai par brīvu no Mežu departamenta attiecīgās mežsaimniecības filmas. Pieprasījumi iesniedzami meža dienu centrālajai komitejai līdz katra gada 15. aprīlim.

19. Bez jau minētā meža dienu komitejas, protams, var izvēlēties citādu meža dienu programmu un citus darbus un pasākumus, ja tie atbilst meža propagandas uzdevumiem un meža dienu idejai.

20. Par meža dienu komitejas programmu, paredzētiem darbiem, laiku un vietu — plaši jāinformē vietējie iedzīvotāji un meža dienās jācenšas saistīt iespējami lielāks dalībnieku skaits.

21. Bez tā darba, ko dara meža dienu komitejas un kas skar visas sabiedrības intereses, katram arī savās mājās ieteicams veikt meža dienās darāmos darbus.

Meža dienu centrālā komiteja savus pārstāvjus sūtījušas:

Valsts un pašvaldības iestādes: Zemkopības ministrijas mežu departaments un Lauksaimniecības pārvalde, Kara ministrija, Iekšlietu ministrijas pašvaldības departaments, Aizsargu un Robežapsardzības štābi un Informācijas un propagandas pārvalde, Izglītības ministrijas skolu departaments, Satiksmes ministrijas dzelzceļu virsvalde un Šoseju un zemes ceļu un Pasta-tēlegrafa departamenti, L. Ū. mežkopības nodaļa un Rīgas pilsētas nekustamu īpašumu valde.

Organizācijas: Latvijas mežkopju un meža darbinieku biedrība, L. Ū. studentu un inženieru mežkopju biedrība «Šalkone», Latvijas agronomu biedrība, Latvijas lauksaimniecības kamera, Latvijas jaunatnes Sarkana Krusts, Latvijas skautu un gaidu centrālās organizācijas, Latvijas vanagi u. c.

Meža dienu centrālās komitejas prezidija sastāvs ir sekošs:

Priekšnieks — Latvijas mežkopju un mežu darbinieku biedrības pārstāvis — vicedirektors K. Birnbaums (tāl. darbā 21431).

Priekšnieka biedrs — Skolu departamenta pārstāvis — direktors J. Zubāns (tāl. darbā 93812).

Priekšnieka biedrs — Latvijas Lauksaimniecības kameras pārstāvis — mežu nozares vadītājs E. Bakūzis (tāl. darbā 34545).

Kasieris — Mežu departamenta pārstāvis — mežierīcības daļas vadītājs A. Plūmanis (tāl. darbā 27061).

Sekretārs — L. Ū. stud. b-bas «Šalkone» pārstāvis stud. Antons.

Loceklis — Kara ministrijas pārstāvis — kapt. Borkovskis (tālrunis darbā 3520-115).

Loceklis — Iekšlietu ministrijas pārstāvis — vec. sev. uzd. ierēdnis — Ž. Stiebris (tāl. darbā 94071).

Loceklis — Sabiedrisko lietu ministrijas pārstāvis — A. Francis.

Loceklis — Satiksmes ministrijas pārstāvis — Šoseju un zemes ceļu tehniskās pārvaldes priekšnieks A. Silnieks (tāl. darbā 28429).

Loceklis — Rīgas pilsētas pārstāvis — Mežsaimniecības daļas vadītājs K. Auškāps (tāl. 3523-64).

Techniskā darbvedība — Mežu departamentā, Kalpaka bulv. Nr. 6, 4. dzīv., 37. ist.; tālr. 21455.

MEŽA DIENU CENTRĀLĀ KOMITEJA.

